

DODAVATEL NIČEMNOSTÍ MONK EASTMAN

Američani odtud

Dva chlápkové ve spořádaných černých oblecích, jejichž siluety se ostře rýsují na pozadí blankytných zdí nebo vysokého nebe, předvádějí na vysokých podpatcích smrtelně vážný tanec spárovaných nožů, dokud některému z mužů nespadne z ucha karafiát a on tak svou smrtí v horizontální poloze neučiní tečku za tancem bez hudebního doprovodu. Druhý muž si spokojeně nasadí širák a zbytek svého života zasvětil vyprávění o tomhle souboji podle všech pravidel. A to je celý a podrobný příběh našeho lotra. Příběh znesvářených mužů z New Yorku je mnohem neuvěřitelnější a ošklivější.

Američani odtamtud

Historie newyorských gangů (popsaná v roce 1928 Herbertem Asburym v solidním čtyřsetstránkovém svazku osmerkového formátu) se vyznačuje spleťostí, krutostí a leckdy i nebetyčnou omezeností barbarských kosmogonií. Sklepy starých pivovarů, které předělali na černošské činžáky, rachitický New York s třípodlažními domy, lupičské bandy jako Bahenní andělé (*Swamp Angels*), kteří se potloukali v bludištích stok, lupičské bandy jako *Daybreak Boys* (Jitřní hoši) s předčasně vyspělými deseti- až jedenáctiletými vrahy, samotářští a drzí obři jako Divoké buřinky (*Plug Uglies*), kteří vyvolávali na tváři bližních udivený úsměv, protože nosili cylindr vycpaný vlnou a široké koši-

le, jejichž záhyby povlávaly v závanech periferního větru, ale kromě toho také obušky a spolehlivé pistole; loupežné bandy jako Mrtví králíci (*Dead Rabbits*), kteří zahajovali bitky s mrtvým králíkem na špici klacku; muži jako Johnny Dolan alias Dandy, proslulý svou napomádovanou kadeří nad čelem, hůlkou s rukojetí ve tvaru opičí hlavy a drobnou měděnou věcičkou na palci, kterou vyrážel protivníkům oči; chlapi jako Kit Bums, který dokázal jediným skousnutím utrhnout živé kryse hlavu; muži jako Slepoun Danny Lyons, plavovlasý mladík s bezedně mrtvým pohledem a pasák tři holek, které ho pyšně obletovaly; řady domů s červenou lucernou - jako například ty, co patřily sedmi sestrám z Nové Anglie, které věnovaly štědrovečerní výdělek na dobročinné účely; arény, v nichž zápasili vyhlodavělé krysy a psi, čínské herny, ženy jako několikanásobná vdova Red Norah, předmět lásky a pýchy všech vůdců bandy takzvaných *Gophers*; ženy jako Holubička Lizzie, která po popravě Dannyho Lyonse oblékla vdovský smutek a byla podřezána Útlocitnou Maggií, jež jí vyčetla dávno vášeň k mrtvému a slepému muži; sročení, jako bylo to roku 1863, kdy během týdenního běsnění dav podpálil na sto domů a málem se zmocnil celého města; pouliční bitky, při kterých mohl člověk zmizet jako v moři, neboť byl rozdupán na kaši; zloději a traviči koní jako Yoske Negr - tohle všechno tvoří předivo oné zamotané historie. Jejím nejslavnějším hrdinou je Edward Delaney alias William Delaney alias Joseph Marvin alias Joseph Morris alias Monk Eastman, pohlavár dvanácti set mužů.

Hrdina

Týhle mnohonásobné finty (nepříjemné jako hra se škraboškami, kdy jeden pořádně neví, kdo je kdo) vylučují,

abychom určili jeho pravé jméno - pokud ovšem uvěříme, že něco takového je na světě vůbec možné. Jisté je jen tolik, že ve williamsburgské matrice v Brooklynu je zapsán pod jménem Edward Ostermann, později amerikanizovaným na Eastman. Zní to sice divně, ale faktem je, že tenhle bouřlivácký darebák byl Hebrej. Jeho otec byl majitelem jedné restaurace, která patřila k takzvaným „košer“ podnikům, v nichž muži s rabínskými plnovousy mohou bez nebezpečí konzumovat odkrvené a trojnásobně očištěné maso předpisově podříznutých telat. S otcovou pomocí si někdy kolem roku 1892 otevřel ve svých devatenácti letech ptáčnictví. Zvědavý zájem o život zvířat, jejich jednoduché reakce a nevyzpytatelnou nevinnost byl jeho celoživotní vášní. Později, v zářných dobách své kariéry, kdy opovržlivě odmítal doutníky z kukuřičného listu, ubalené pihovatými *sachemy* z Tammany, a v jednom z prvních automobilových modelů, který vypadal jako věrná kopie gondoly, navštěvoval ty nejlepší nevěstince, si otevřel další krycí obchod, v němž nalezlo útulek na sto ušlechtilých koček a přes čtyři sta holubů; koupit si je však nemohl jen tak někdo. Ke každému zvířeti měl individuální vztah a svůj okrsek často obcházel s kočkou v náručí, následován dalšími kočkami, které se chtěly dostat na její místo.

Byl to muž zkázonosného a velkolepého zjevu. Měl krátký býčí zátylek, mohutný hrudník, dlouhé rváčské ruce, zlomený nos, v poměru k tělu nevýraznou tvář - ač protkanou zjizvenými stopami příběhů - a šmajdavý krok jezdce nebo námořníka. Košile ani sako nestály za řeč, na rozdíl od krátce zastřižené šošolky na kyklopské hlavě. Lidé si potrpí na svou pověst. Fyzicky vzato, obyčejný filmový pistolník napodobuje sám sebe, nikoli bezpohlavního a měkkýšovitého Al Capona. O Wolheimovi se říká, že si ho Hollywood vybral pro nápadnou shodu jeho rysů

s rysy mrzkého Monka Eastmana... Ten míval ve zvyku obcházet svou lotrovskou říši s modrým holubím opeřencem na rameni, podobně jako býk s tyrem na hřbetě.

Kolem roku 1894 oplývalo město New York četnými veřejnými tancímami. Eastman byl pověřen dohlížet v jedné z nich na pořádek. Legenda praví, že majitel o něho nestál, ale Monk ho přesvědčil o svých schopnostech tím, že napráskal dvěma hromotlukům, kteří to místo právě zastávali. Obávaný a sám - bez společníka - tam působil až do roku 1899.

Za každého odklizeného výtržníka si vyryl nožem na svém nelitostném obušku jednu čárku. Jednou v noci upoutala jeho pozornost jakási lesklá plešatá hlava, sklánějící se nad sklenicí piva; doklepnul ji jediným mocným úderem. „Chyběla mi jedna čárka do padesátky,“ holedbal se později.

Vůdce

Od roku 1899 byl Eastman nejen slavný muž, ale také volební předák v jedné důležité oblasti a výběřčí tučných provizí, které mu v jeho odporném lénu odváděli chmatáci, šlapky, hráčská doupata a domy s červenou lucernou. Sdružení i soukromníci se s ním před každou lumpárnou radili. Jeho honoráře byly následující: 15 dolarů za utržené ucho, 19 za zlomenou nohu, 25 za kulku v noze, 25 za ránu dýkou a 100 za obchod se vším všudy. Aby nevyšel ze cviku, vyřizoval si občas některé zakázky ve vlastní režii.

Kvůli jistému hraničnímu sporu (citlivému a nepříjemnému jako mnoho jiných, na které není v mezinárodním právu pamatováno) se dostal do křížku s Paulem Kellym, proslulým vůdcem jiného gangu. Střely a šťáiy hlídek zaručovaly nedotknutelnost rajónu. Eastman hranici jednou

ráno překročil a rázem byl napaden pěti muži. Jeho neuvěřitelné opičí tlapy a obušek tři z nich srazily k zemi, ovšem sám byl přitom dvakrát postřelen do břicha, takže ostatní se v domnění, že je mrtev, vzdálili. Eastman si čerstvou ránu ucpal palcem a ukazováčkem a opileckým krokem dovrávoral až do nemocnice. Život, vysoká horečka a smrt o něho sváděly po několik týdnů urputný zápas, ale z jeho rtů nevyklouzlo jediné udání. Když opustil brány nemocnice, byla válka hotovou věcí; za neustálých přestřelků trvala až do devatenáctého srpna roku 1903.

Rivingtonská bitva

Kolem stovky reků, kteří ve skutečnosti asi vypadali trochu jinak než na vybledlých fotografiích v trestním rejstříku, na sto reků načichlých tabákovým kouřem a alkoholem, s barevně lemovanými klobouky na hlavách, postižených - někdo více, někdo méně - zahanbujícími chorobami, kostižerem, zánětem průdušek a ledvinovými neduhy, na sto reků, právě tak bezvýznamných i skvělých jako ti u Tróje či Junínu, svedlo v šeru pod oblouky *Elevated* temné noční klání. Zavinil to poplatek, který Kellyho pistolníci vymáhali na majiteli jedné herny, společníkovi Monka Eastmana. Jeden z pistolníků byl zabit a následná přestřelka přerostla v obrovskou revolverovou bitvu. Chránění vysokými sloupy, pálili muži s hladce vyholenými bradami před sebe a proti nim dlouhá řada vytřeštěných očí v drožkách, plně obsazených netrpělivými posilami s celou baterií koltů v pěstích. Jaké asi byly pocity protagonistů téhle bitvy? V první chvíli (domnívám se) převládla krutá jistota, že bezhlavá palba ze sta revolverů je okamžitě všechny smete; když zjistili, že jim první salva neublížila, podlehli (domnívám se) dalšímu omylu, že jsou nezranitelní. Fak-

tem je, že bojovali se vši vervou, chránění železem a nocí, Dvakrát zasáhla policie, kterou dvakrát odrazili. S prvním rozbřeskem se obraz bitvy rozplynul jako nějaký obscénní nebo přízračný sen. Pod velkými opěrnými oblouky zůstalo ležet sedm těžce zraněných, čtyři mrtví a jeden zabitý holub.

Cosi zaskřípalo

Místní politici, v jejichž službách Monk Eastman působil, vždycky halasně popírali, že by nějaké gangy existovaly, anebo tvrdili, že to jsou pouze zájmové spolky. Zbrklá rivingtonská bitka je vyděsila. Pozvali si oba náčelníky, aby je přesvědčili o nezbytnosti příměří. Kelly, který moc dobře věděl, že politikové mohou zadržet policii stokrát lépe než všechny revolyery značky Colt, okamžitě souhlasil; Eastman, nadmutý pýchou jako jeho hromotlucské tělo, prahнул po dalších detonacích a bitkách. Začal se cukat, takže mu museli pohrozit vězením. Nakonec se oba věhlasní darebáci sešli u baru, každý s doutníkem v ústech, pravicí na revolveru a houfem pistolníků kolem sebe. Dospěli k velice americkému řešení: o jejich při rozhodne boxer-ský *match*. Kelly byl rohovník mimořádně zručný. Souboj se konal v jakémsi skladišti a jeho atmosféra byla výstřední. Zúčastnilo se ho na sto čtyřicet diváků, chlápky z křivácké galerky počínaje a ženami s velkolepými a křehkými účesy konče. Trval dvě hodiny a skončil teprve úplným vyčerpáním soupeřů. Do týdne třesly první výstřely. Monk byl již po bůhvíkolikáté zatčen. Jeho patroni si oddechli a dali od něho ruce pryč; soudce mu zcela oprávněně nařídil deset let žaláře.